

Identificatie en typering van MIJN EERSTE EUROPESE TALENPORTFOLIO

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	European Language Portfolio (ELP); ontwikkeld door de Raad van Europa¹; David Little en Radka Perclová; Language Policy Division of the Council of Europe; www.coe.int/portfolio. Het portfolio sluit aan bij het ERK. Lidstaten kunnen hun eigen ELP ontwikkelen, maar ze moeten voldoen aan gemeenschappelijke richtlijnen en geaccrediteerd worden door de validatiecommissie van de Raad van Europa. De talenportfolio van Foyer ontving het <u>Europees Label van de Raad van Europa 2012</u>; Patrizia Civetta. 'Mijn Eerste Europese Talenportfolio' kan je digitaal verkrijgen. Stuur een mail naar patrizia.civetta@foyer.be.
2. <u>Wat en voor wie?</u>	'Mijn Eerste Europese talenportfolio' van Foyer richt zich vooral op kinderen van 6 tot 12 jaar. De focus ligt op het basisonderwijs. Via dit taalportfolio kunnen kinderen voor zichzelf hun taalontwikkeling bijhouden en evalueren op welk niveau hun talenkennis zich situeert. Deze talenportfolio is gebaseerd op het ERK. In verschillende Europese lidstaten werden er dan ook talenportfolio's ontwikkeld die vergelijkbaar zijn met deze van Foyer. Ze zijn sterk vergelijkbaar met elkaar aangezien ze moeten voldoen aan gemeenschappelijke richtlijnen en geaccrediteerd worden door de validatiecommissie van de Raad van Europa. Ook VVKBao heeft een dergelijk portfolio ontwikkeld: <u>Mijn Europees Taalportfolio</u>, bedoeld voor leerlingen. Je kan het bestellen via https://curriculum-basisonderwijs.katholiekonderwijs.vlaanderen/content/mijn-europees-taalportfolio.

¹ Raad van Europa is de oudste Europese organisatie en werd op 5 mei 1949 door 10 Staten opgericht. Momenteel telt de Raad van Europa 47 lidstaten. Het hoofddoel van de organisatie is een gemeenschappelijke democratische en juridische ruimte te creëren en te waken over de eerbiediging van de fundamentele waarden: bescherming van de fundamentele rechten, eerbiediging van de democratie en de rechtsstaat. (http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/internationale_instellingen/regionale_instellingen/raad_van_europa/)

	vanaf de derde graad van het lager onderwijs en minstens tot en met de eerste graad van het secundair onderwijs. Meer informatie, alsook de bestelmodaliteiten verneemt u door op voorgaande link te klikken. Een voorbeeld van een vergelijkbaar taalportfolio uit Nederland vindt u hier: www.europeestaalportfolio.nl
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☐ Toets ☐ Volgstelsysteem ☐ Observatiewijzer ☒ Portfolio ☐ Andere
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	/
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	☐ Eén meetmoment ☒ Meer meetmomenten In de taalbiografie kunnen leerlingen op basis van het Europees Referentiekader voor Talen zichzelf evalueren en aanduiden op welk niveau ze zich voor welke vaardigheid en welke specifieke doelstelling bevinden. Onder de ingekleurde tekening noteren ze de datum. Op die manier kunnen ze het kader verschillende keren invullen wanneer ze bij zichzelf een evolutie voor een bepaalde doelstelling hebben opgemerkt.
6. <u>Klassikale of individuele afname?</u>	☐ Klassikaal ☒ Individueel Elk kind heeft een eigen talenportfolio waardoor dit een instrument is dat enkel individueel gebruikt kan worden.
7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u>	☒ Leerlingenniveau ☐ Klasniveau ☐ Schoolniveau Het talenportfolio wordt individueel gebruikt en zegt bijgevolg alleen maar iets op leerlingenniveau.
Omschrijving van het instrument	
8. <u>Welke vaardigheden?</u>	Vaardigheden: ☒ Lezen ☒ Schrijven ☒ Spreken/Gesprek ☒ Luisteren Competenties: ☐ Taalcompetentie

	☐ Zelfsturende competentie ☒ Leercompetentie ☒ Sociale competentie Deelcompetenties: In een portfolio kunnen verschillende vaardigheden (luisteren, spreken, lezen, schrijven) aan bod komen en er kan meer aandacht geschonken worden aan aspecten van zowel formeel als informeel leren. Het portfolio is een tool waarmee leerlingen kunnen nadenken over hun leerproces en culturele ervaringen. Op die manier kunnen ze een coherente en concrete balans maken van hun verworven competenties in het kader van hun taalstudie. Mijn eerste Europese talenportfolio van Foyer sluit voor alle vaardigheden aan bij de leercompetenties en sociale competenties. Meer specifiek gaat het bij de leercompetenties om volgende deelcompetentie zoals geformuleerd in het doelenkader: – Bereidheid tot nadenken over leesgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en spreekgedrag. Bij de sociale competentie vindt Mijn eerste Europese talenportfolio aansluiting bij volgende deelcompetentie uit het doelenkader: – Interesse, respect en waardering tonen voor de eigen en andermans cultuur.
9. <u>Wat doen de leerlingen?</u>	Dit talenportfolio is een instrument om de zelfreflectie over taalcompetenties te stimuleren. Regionaal Integratiecentrum Foyer heeft een meertalig model van talenportfolio ontwikkeld, waarin volgende talen voorkomen: Nederlands, Frans, Italiaans, Turks, Spaans en Roemeens. Het talenportfolio bestaat uit drie delen: een paspoort, een biografie en een dossier. Er is ook een gids voorzien voor de leerkrachten en de ouders en een gids voor leerlingen die dit zelfstandig kunnen. In het paspoort schrijven de kinderen informatie over zichzelf, hun talenkennis en de emoties verbonden aan een taal. Daarvoor kunnen ze invullen op basis van hun voorkennis. De biografie bevat doelstellingen binnen de vijf vaardigheden (spreken, spreken - interactie, lezen, schrijven en luisteren) van de niveaus A1, A2 en B1 van het Europees Referentiekader. In het dossier verzamelen de kinderen hun werk, testen ze hun interculturele competenties, reflecteren ze over hun manier om talen te leren en verkennen ze de theorie van de meervoudige intelligenties van Howard Gardner. In de bundel zit een cd-rom met een aantal activiteiten die de kinderen helpen de doelstellingen van de biografie te bereiken. De activiteiten zijn opgesteld in zes talen en bedoeld om de taalvaardigheid te vergroten en de openheid voor culturen te prikkelen. De activiteiten sporen aan tot zelfstandig denken: de leerling kiest zelf de taal, het niveau, de beschrijvende lijst voor de vaardigheid in kwestie. De activiteiten bevatten elementen die een interculturele benadering bevorderen: elke fiche refereert zowel naar 'dichte' als naar 'verre' culturen, naar bekende of minder bekende beschavingen. Dankzij deze benaderingsmethode

	worden stereotypen vermeden.
10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u>	☐ Screening ☐ Diagnose ☒ Andere Dit portfolio is geen screenings- of meetinstrument, maar werkt aanvullend. Het portfolio van Regionaal Integratiecentrum Foyer is een van de weinige die de meertalige repertoires van kinderen mee in rekening brengt. (Bron: Bruikbaarheidsstudie Screeningsinstrument Nederlands - Aanvang secundair onderwijs). Het portfolio is niet bedoeld om de taalkennis te beoordelen of om getuigschriften te verzamelen. Het portfolio is ook geen taal cursus. Het gebruik ervan wekt de interesse van de kinderen voor talen en doet hen nadenken over hun linguïstische en communicatieve vaardigheden en over het creatieve taalproces. Het doel van het portfolio is openheid ten opzichte van andere talen, maar ook ten opzichte van andere culturen creëren.
11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u>	☐ Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking) ☐ Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking) ☒ Geen vergelijking Omdat in dit type van portfolio de leerlingen zelf veel inbreng hebben, worden ze niet met elkaar vergeleken. Bij deze evaluatievorm staat niet langer de prestatie van de gemiddelde leerling centraal, maar wordt de persoonlijke vooruitgang als criterium gehanteerd (Bron: Dochy, F., Schelfhout, W., & Janssens, S. (2004). Anders evalueren. Assessment in de onderwijspraktijk. Lannoo, Leuven.)
Criteria voor een goed evaluatie-instrument	
12. <u>Wat meet het instrument?</u>	De handleiding van European Language Portfolio geeft informatie over: ☒ Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof. Het taalportfolio vertrekt vanuit het Europees referentiekader voor talen (ERK). Het ERK omvat zes niveaus: A1, A2, B1, B2, C1 en C2. Niveau A1 is het laagst, C2 het hoogste. In het Taalportfolio van het Regionaal Integratiecentrum Foyer worden enkel de niveaus A1, A2 en B1 meegenomen. Het kind kiest een vaardigheid (spreken, interactie, lezen, schrijven en luisteren) en daarna een doelstelling. Het kind denkt hierbij na of hij iets goed kan en kleurt daarna de tekening die bij zijn niveau hoort. ☒ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde. Het portfolio heeft als doel de zelfreflectie over kennis van Nederlands, Frans en moedertaal te stimuleren, interesse te wekken voor verschillende culturen en de erkenning van verschillende

	talenten te stimuleren. Het portfolio van Regionaal Integratiecentrum Foyer geeft zelf aan een instrument te zijn waarmee leerlingen kunnen nadenken over hun leerproces en culturele ervaringen. Op basis van dit portfolio kan de mate waarin een kind groeit bekeken worden aan de hand van zijn/haar zelfreflectie. ☐ Geen informatie over validiteit
13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u>	De handleiding van European Language Portfolio geeft informatie over: ☐ Betrouwbaarheid van de toetsafname ☐ De betrouwbaarheid ☐ is eerder laag ☐ is eerder middelmatig ☐ is eerder voldoende hoog ☒ Betrouwbaarheid van de scoring Het portfolio geeft de leerlingen de kans om te tonen wat ze kunnen. Aangezien het om zelfreflectie gaat en de criteria duidelijk worden geëxpliciteerd aan de leerling (voor elke vaardigheid en doelstelling geeft de leerling aan of hij nog een beetje hulp nodig heeft en nog wat moet oefenen; of hij iets kan met een model voor zich; of hij iets goed kan zonder hulp) is dit instrument transparant en fair naar de leerling toe. ☐ Geen informatie over betrouwbaarheid
14. <u>In de praktijk?</u>	Portfolio's bieden heel wat gedetailleerde informatie waarop de leraar zich kan baseren voor het opstellen van een assessment² over de leerlingen. Dit portfolio is een groeiportfolio waarbij de leraar vooral optreedt als coach. De leraar gaat met de leerling op basis van dit portfolio een gesprek aan. De leerlingen kunnen op die manier hun vooruitgang in een bepaald vak illustreren en leren reflecteren op hun werk. Ook de leerkracht reflecteert hiermee op zichzelf en op het werk van de leerlingen. De vaardigheden die de leerlingen al verworven hebben, op hun eigen leerproces te reflecteren en het interpreteren ervan, worden getoond. Leerlingen krijgen de mogelijkheid en de vrijheid om zelf initiatief te nemen. Portfolio's zijn niet enkel voor leraren een rijke bron van informatie, maar ook voor andere leerlingen en ouders. Zoals eerder aangehaald is het met dit portfolio niet mogelijk om leerlingen met elkaar te vergelijken. Er is dus geen criterium of norm waar de leraar zich aan vast kan houden bij de evaluatie. De leraar dient ook te bewaken dat de klemtoon niet teveel op het uiterlijke van de portfolio komt te liggen

² Assessment is een brede term en betekent vaststellen, inschatten, beoordelen... van de (talige) competenties van leerlingen. Het is het verzamelen van informatie om mensen te helpen om beslissingen te nemen (Bachman & Palmer, 2010), te oriënteren, te ondersteunen en om beleid te ontwikkelen.

	in plaats van op de persoonlijke groei en het reflectieproces van de leerling. Het reflecteren verloopt voor de leerlingen vaak zeer moeizaam. Extra begeleiding bij dit proces is daarom een noodzaak. (Bron: Dochy, F., Schelfhout, W., & Janssens, S. (2004). Anders evalueren. Assessment in de onderwijspraktijk. Lannoo, Leuven.)
15. <u>Praktische haalbaarheid?</u>	Het maken van een portfolio vergt heel wat tijd. Dat geldt zowel voor de leerling, die alles moet bijhouden, ordenen en van commentaar voorzien, als voor de leraar die het proces moet bijsturen en de portfolio's moet doornemen en evalueren. De werkvormen van de fiches zijn ludiek waardoor dit makkelijk kan gebruikt worden in het kader van hoekenwerk.
16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit.</u>	– Dit instrument is een brede zelfevaluatie van het eigen taalrepertoire. Daarnaast wordt er wel gestimuleerd om taaltesten toe te voegen. – Er gaat veel aandacht naar de kennis over een ander taalrepertoire dan het Nederlands. Dit wordt op deze manier als een troef beschouwd en niet als een probleem, wat een bijzonder groot positief punt is. – Het instrument is erg toegankelijk en visueel aantrekkelijk voor leerlingen. Hoewel het voor deze leeftijdsgroep in de huidige digitale wereld misschien nog aantrekkelijker zou zijn om dit digitaal te laten in- en aanvullen. – Anderzijds heeft men geprobeerd om er veel bij te betrekken waardoor het voor deze leeftijdsgroep misschien te omslachtig is. – Het taalgebruik in het taalpaspoort is hoog gegrepen waardoor 10- en 11-jarigen dit niet alleen kunnen invullen. Bovendien staat er bijzonder veel informatie in de handleiding, terwijl leerlingen in de digitale wereld van vandaag minder de gewoonte hebben om handleidingen te lezen... – Het invullen van de zelfevaluatie op basis van het ERK kan een vals beeld geven. Men kan verwachten dat individuele leerlingen het onderscheid tussen de verschillende niveaus van het ERK op een andere manier zullen interpreteren zodat er een schijn van een vergelijkingsbasis tussen individuen in Europa gegeven wordt, terwijl die er eigenlijk niet is. – Het is niet zo duidelijk wie de beoogde lezers kunnen zijn van dit taalportfolio. Voor 10- tot 14-jarigen zal dit bijzonder moeilijk in te schatten zijn. – De idee is dat de leerlingen dit hun hele schoolloopbaan bijhouden maar de lay-out van de taalbiografie laat maar invullen op één specifiek moment toe.

